
7

СУДОВА ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗА

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.87>
УДК 343.148.65

Олександр Олександрович Сирота
завідувач відділу
товарознавчих та гемологічних досліджень

ORCID 0000-0002-9801-3138
E-mail: 714570@ukr.net

*Миколаївський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
Міністерства внутрішніх справ України*

АНАЛІЗ ЦІНОВИХ ПРОПОЗИЦІЙ НА НОВІ ТОВАРИ

У статті розглядається питання встановлення ринкової вартості нового товару. Включення до аналізу цінових пропозицій всіх нових товарів призводить до встановлення неправильної ринкової вартості. До категорії нових товарів відноситься безліч товарів, які за своєю ціною суттєво відрізняються та безпідставно впливають на ринкову вартість. Дані товари по суті не є новими, але можуть бути помилково прийняті для проведення аналізу цінових пропозицій.

Ключові слова: *відновлення, маркування, refurbished, дефект, зразки, пошкодження, товар.*

Постановка проблеми. Необхідність написання статті викликана тим, що цінові пропозиції на нові товари дуже різняться. Для встановлення ринкової вартості на таку продукцію необхідно визначитись із факторами, які впливають на різницю цінового діапазону та визначити правильний підхід. Вимогами Національного стандарту пропонується для аналізу ринкової

вартості використовувати всі цінові пропозиції на нову продукцію. У ході проведення великої кількості експертних досліджень було встановлено, що такий підхід не враховує нові тенденції на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведеним аналізом цін на нові товари встановлено, що їх можливо поділити на три групи.

Перша група – це товари, які продаються у великих супермаркетах (Eldorado, Comfy, Фокстрот, FoxMart). У вказаних магазинах ціни на товари однакові. Різниця утворюється лише під час проведення акції, або під час запровадження привабливих кредитних пропозицій.

Друга група – це в основному інтернет-магазини, або невеликі спеціалізовані магазини та реалізація фізичними особами через електронні дошки об'яв, наприклад, OLX. Ціна в таких магазинах, як правило менше ніж в магазинах першої групи. Кожен покупець намагається купити дешевше і тому вказана група більш приваблива.

Третя група – це товар, який продається як через самостійні магазини, так і через магазини першої та другої групи. Вказаний товар має назву – *Refurbished*.

При аналізі цін особливо виділяються товари третьої групи, які за своєю ціною суттєво відрізняються (до 50%), що не може не вплинути на ринкову вартість об'єкту дослідження судової товарознавчої експертизи.

Яким чином діяти під час проведення дослідження? Чи слід враховувати вказані товари, або ні?

Вказані питання дуже актуальні для судових експертів товарознавців, у тому числі і автотоварознавців.

Мета дослідження. З метою з'ясування даного питання було проаналізовано нормативну базу з питань оцінки та було вивчено нові товари, які мають значно меншу ціну.

Національний стандарт № 1 (далі – Стандарт) [1] є обов'язковим для застосування під час проведення оцінки майна та майнових прав (далі – майно) суб'єктами оціночної діяльності, а також особами, які відповідно до законодавства здійснюють рецензування звітів про оцінку майна.

Методи проведення оцінки, що застосовуються під час визначення ринкової вартості об'єкта оцінки у разі використання порівняльного підходу, повинні ґрунтуватися на результатах аналізу цін продажу (пропонування) на подібне майно.

Викладення основного матеріалу. Визначення ринкової вартості об'єкта оцінки за допомогою порівняльного підходу ґрунтується на інформації про ціни продажу (пропонування) подібного майна, достовірність якої не викликає сумнівів у оцінювача.

Для визначення ринкової вартості об'єкта оцінки у матеріальній формі із застосуванням порівняльного підходу інформація про подібне майно повинна відповідати таким критеріям:

– умови угод купівлі-продажу або умови пропонування щодо укладення таких угод не відрізняються від умов, які відповідають вимогам, що висуваються для визначення ринкової вартості;

– продаж подібного майна відбувся з дотриманням типових умов оплати;

– умови на ринку подібного майна, що визначали формування цін продажу або пропонування, на дату оцінки істотно не змінилися або зміни, які відбулися, можуть бути враховані.

Основними елементами порівняння є характеристики подібного майна за місцем його розташування, фізичними та функціональними ознаками, умовами продажу тощо. Коригування вартості подібного майна здійснюється шляхом додавання або вирахування грошової суми із застосуванням коефіцієнта (відсотка) до ціни продажу (пропонування) зазначеного майна або шляхом їх комбінування.

Оцінювач повинен проаналізувати всі інформаційні джерела, пов'язані з об'єктом оцінки, тенденції на ринку подібного майна, інформацію про угоди щодо подібного майна, які використовуються у разі застосування порівняльного підходу, та іншу істотну інформацію.

Залежно від обраних методичних підходів та методів оцінки оцінювач повинен зібрати та проаналізувати всі істотні відомості про об'єкт оцінки, зокрема вихідні дані про його правовий статус, відомості про склад, технічні та інші характеристики, інформацію про стан ринку стосовно об'єкта оцінки та подібного майна, відомості про економічні характеристики об'єкта оцінки (прогнозовані та фактичні доходи і витрати від використання об'єкта оцінки, у тому числі від його найбільш ефективного використання та існуючого використання).

Проведеним нами дослідженням цього питання встановлено, що нові товари, які суттєво відрізняються ціною від інших мають назву – *Refurbished*.

Так що ж означає загадкове поняття *refurbished*?

Refurbished перекладається з англійської мови як відновлений, оновлений.

Це зовсім не означає, що товар був у вживанні, а потім – відремонтовано і випущений в продаж.

Словом *refurbished* в США позначають товари, які повертають виробникові з різних причин, а він відновлює їх до первісного стану.

Refurbished – це товари, що по тим або іншим причинам повернулися виробнику після продажу, який у свою чергу, проінспектував, при необхідності замінив брак, вилучив сліди використання і виставив на продаж [2].

Виробник при цьому проводить повну заміну дефектних деталей і при необхідності повністю змінює оболонку, включаючи корпус.

Такі продукти проходять на заводі ретельне тестування і повторну сертифікацію.

Як правило, відновлені продукти не мають ніяких внутрішніх або зовнішніх відмінностей від їх нових побратимів. Зате ціна на такі товари істотно нижче, оскільки згідно із законодавством США, товар, який був підданий доопрацюванню, зміні, ремонту і навіть просто перепакуванню не може продаватися як «новий». Такий продукт в обов'язковому порядку повинен мати маркування *refurbished* і, відповідно, значно відрізнитися за ціною в меншу сторону.

Не варто також думати, що всі повернуті виробнику товари мають які-небудь виробничі дефекти.

Дослідження, проведене в США, показало, що з 13,8 млрд. доларів, які щорічно витрачаються в США на оцінку, ремонт, переупаковку товару і перепродаж повернутого товару, 20% витрат припадає на товари, з якими жодних проблем виявлено не було. Ще 9% було витрачено на переупаковку товарів взагалі без проведення будь-якого ремонту.

Це говорить про те, що близько однієї третини товарів повертаються виробникам у повністю справному стані.

Причини повернення товарів виробникам можуть бути дуже різноманітними і залежати від виду товару. Розглянемо найбільш поширені з них.

Повернення клієнтом.

Більшість магазинів США дозволяють клієнту повернути куплений ним товар, за будь-якої причини, протягом 15-30 днів.

Покупці зазвичай повертають товар з наступних причин:

- невідповідні розмір, колір;
- відсутність потрібних аксесуарів;
- складний інтерфейс;
- наявність заводського дефекту (робочого або косметичного);
- товар не виправдав очікування покупця.

У разі виявлення виробничих дефектів повернений товар відразу ж відправляють на завод-виготовлювач, де його тестують, проводять повне відновлення, сертифікують, упаковують і відправляють для подальшої реалізації з позначкою *refurbished*.

Якщо ж товар ніколи не був використаний (тобто просто розкрили упаковку та оглянули товар) і повернений в магазин разом з усіма супровідними документами і гарантійним талоном, то його можуть відправити виробнику, який перевірить його на працездатність і відсутність дефектів, зробить переупаковку і відправить для реалізації в роздрібну мережу, так і залишити в магазині для подальшого продажу за зниженою ціною, застосувавши маркування *open box* [3] («Open Box» товари (товари з розкритою упаковкою) – це товари, упаковка яких була пошкоджена на складі (при транспортуванні, наприклад), або товари, які були куплені, але в силу певних причин, повернені в магазин. Більшість магазинів дозволяють тільки ідеальним товарам продаватися як «open box», і на них також поширюється гарантія, і їх також можна повернути в магазин).

Пошкодження від транспортування

Товар може бути пошкоджений при транспортуванні від заводу до магазину з різних причин.

У більшості таких випадків товар в коробці може перебувати у відмінному стані, так як виробники піклуються про гарну упаковку свого товару, витрачаючи на неї величезні суми грошей для того, щоб захистити свій продукт під час транспортування.

Тим не менш, магазин має можливість повернути пошкоджені коробки до виробника.

Виробник у такому разі перевіряє товар і заново упаковує його для продажу. Але так як такий товар був повернутий, то він не може бути проданий як новий і тому на нього також ставлять позначку *refurbished*.

Косметичні дефекти

Іноді, з різних причин, товар може мати подряпини, вм'ятини або інші форми косметичних ушкоджень, які не впливають на продуктивність пристрою, але не дозволяють виглядати йому новим.

Так як косметичний дефект зовнішній, внутрішня начинка такого товару знаходиться в первозданному стані. В такому випадку, залежно від вартості, виробники можуть встановити новий корпус, або залишити продукт в існуючому вигляді, знизивши на нього ціну.

В обох випадках товар буде позначений як *refurbished*, і також буде піддано ретельній перевірці, як і всі повернуті товари. Однак, такий товар може і не повертатися до виробника для перевірки.

Магазин в такому випадку знижує на нього ціну і продає його з маркуванням *open box, display* з виділеною приміткою *scratch and dented* (подряпина і вм'ятина) [4].

Торговельні або виставкові зразки

Деякими виробниками проводяться оновлення і відновлення товарів, які були використані для демонстраційних цілей в магазинах роздрібною торгівлі або на спеціальних виставках. Такі товари також вважаються *refurbished*.

Дефект партії товару

Відбувається це, в основному, із-за бракованих деталей у випущеному продукті. Дефектні деталі можуть бути присутніми як у всій партії товару, так і в окремо взятих моделях.

Якщо виробник виявляє, що конкретна модель не працює належним чином, він може відкликати залишені непродані товари, замінити дефектні частини і передати їх назад у роздрібну торгівлю, позначаючи їх як *refurbished*.

Таким чином, товари, що продаються з відміткою *refurbished* ніяк не можна асоціювати з товарами, що були у вживанні, тобто *used*.

Used – товари, якими скористались певний час, а потім виставили на продаж [5]. У покупця немає ніяких гарантій працездатності товару крім чесного слова продавця. Крім того, стан електроніки визначається дуже суб'єктивно і часто не на користь покупця, оскільки у продавця є маса способів приховати всі проблемні місця девайса (девайси (від англ. «device») – це пристрої, пристосування, ті або інші технічні засоби, які використовуються в різних галузях науки і повсякденному житті) як на фото, так і в житті.

Відновлені та оновлені продукти повністю відповідають тим критеріям якості, які застосовують їх виробники до своїх товарів, а за технічними характеристиками вони жодною мірою не поступаються «новим» автентичним моделям.

Товари *refurbished* обов'язково упаковуються в оригінальну коробку, на якій ставиться спеціальна відмітка *refurbished*, або вони можуть бути упаковані в якісну коробку відмінну від оригінальної.

На всі товари *refurbished* виробник дає власну гарантію, яка може мати тривалість від 30 днів до 1 року. За бажанням, покупець може придбати додаткову гарантію, що все-одно зробить придбання відновленого товару більш вигідним у порівнянні з придбанням такого ж нового товару.

Необхідно зазначити, що не всі товари, зазначені як *refurbished*, відновлюються саме виробником.

Якщо зустріли словосполучення *manufacturer refurbished*, то це означає, що оновлення товару вироблялося його безпосереднім виробником.

Словосполучення ж *seller refurbished* – означає, що ремонт виробляв продавець. В цьому випадку залишається тільки сподіватися на його репутацію.

Купувати товари *refurbished* рекомендовано в офіційних магазинах-виробника. При цьому буде впевненість, що придбали товар належної якості.

Товари з маркуванням *refurbished* користуються в США великим попитом.

Цьому сприяють наступні фактори:

1) покупець набуває по суті новий товар, або товар, стан якого максимально наближений до нового;

2) товар упакований в коробку;

3) ціна такого товару істотно нижче ціни нового;

4) товар відповідає всім необхідним стандартам якості;

5) технічні характеристики товару не поступаються характеристикам його нових побратимів;

6) такий товар проходить як мінімум подвійний контроль, в наслідок чого стає більш надійним в експлуатації, ніж новий;

7) має хоч і обмежену, але все ж гарантію від виробника.

Товари з маркуванням *refurbished* можливо зустріти на торговельних майданчиках *ebay.com*, *amazon.com*, а також у багатьох онлайн-магазинах електроніки, у тому числі належать безпосередньо фірмам-виробникам (*shop.usa.canon.com*, *store.apple.com* та ін.).

Ну а найголовніше – зі зміною статусу з *New* (новий) на *Refurbished* (відновлений) змінюється і ціна. На старі моделі відновлених товарів знижки в *Apple Store* можуть досягати 25-35%, а на нові 10-15%. Колишній ноутбук з прикладу, подешевшав на 15% або на 140 доларів.

Що в ньому змінилось? Для нового покупця зовсім нічого, мабуть тільки змінився пакунок: просто білий без яркого оформлення. В іншому це абсолютно новий комп'ютер, який, к тому ж, перевірений двічі після усунення браку.

Згідно проведеного аналізу можливо зробити висновок, що товари із маркуванням *refurbished* не слід розглядати як подібний новому, через наступне:

– сам виробник не визнає вказану продукцію новою і виставляє на продаж за ціною нижче на 25-30%;

– визначення ринкової вартості об'єкта оцінки за допомогою порівняльного підходу ґрунтується на інформації про ціни продажу (пропонування) подібного майна, достовірність якої не викликає сумнівів у оцінювача;

– один з основних елементів порівняння є характеристика подібного майна за умовами продажу тощо (умовою продажу товарів із маркуванням *refurbished* є реалізація товарів за меншою ціною);

– оцінювач повинен проаналізувати всі наявні інформаційні джерела (де подано інформацію про товар з маркуванням *refurbished*);

– оцінювач повинен зібрати та проаналізувати всі істотні відомості про об'єкт оцінки, зокрема вихідні дані про його правовий статус (правовий статус відмічений маркуванням *refurbished*).

При проведенні судової товарознавчої експертизи з новим товаром, слід ретельно перевіряти товар, який за ціною значно нижчий. При встановленні,

що він належить до товарів із маркуванням *refurbished*, не доцільно його включати до порівняння.

Висновки. Виходячи з наведеного аналізу, можливо дійти висновку, що для об'єктивного встановлення ринкової вартості нових товарів необхідно брати цінові пропозиції із першої та другої групи товарів, що були визначені на початку. Товари, що відносяться до третьої групи не слід включати до аналізу, так як це може вплинути на правильність встановлення ринкової вартості.

Перелік посилань

1. Загальні засади оцінки майна і майнових прав: національний стандарт № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1440-2003-%D0%BF>
2. Refurbished. URL: <https://f.ua/articles/chto-znachit-refurbished-ili-chto-takoe-vosstanovlennyj-ajfon.html>
3. Маркування open box. URL: <https://habr.com/ru/company/pochtoy/blog/399069/>
4. Scratch and dented (подряпина і вм'ятина). URL: <https://english-rammar.biz/dictionary/en-ru/scratch+or+dent.html>
5. Used. URL: <https://expertuza.forumotion.me/t54-topic>

References

1. General bases for the assessment of property and property rights: national standard No. 1. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1440-2003-%D0%BF> (in Ukrainian).
2. Refurbished. Retrieved from: <https://f.ua/articles/chto-znachit-refurbished-ili-chto-takoe-vosstanovlennyj-ajfon.html> (in Russian).
3. Open box marking. Retrieved from: <https://habr.com/ru/company/pochtoy/blog/399069/> (in Russian).
4. Scratch and dented (scratch and dent). Retrieved from: <https://english-grammar.biz/dictionary/en-ru/scratch+or+dent.html> (in Russian).
5. Used. Retrieved from: <https://expertuza.forumotion.me/t54-topic> (in Ukrainian).

АНАЛИЗ ЦЕНОВЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЙ НА НОВЫЕ ТОВАРЫ

А. А. Сирота

В статье рассматривается вопрос определения рыночной стоимости нового товара. Включение в анализ ценовых предложений всех новых товаров приводит к установлению неправильной рыночной стоимости. К категории новых товаров относят множество товаров, которые своей ценой существенно отличаются та безусловно влияют на рыночную стоимость. Данные товары по сути не являются новыми, но могут быть ошибочно приняты для проведения анализа ценовых предложений.

При проведении судебной товароведческой экспертизы с новым товаром, следует тщательно проверять товар, по цене значительно ниже. При установлении, что он принадлежит к товарам с маркировкой *refurbished*, нецелесообразно его включать для сравнения.

Исходя из приведенного анализа, можно прийти к выводу, что для объективного установления рыночной стоимости новых товаров необходимо брать ценовые предложения по первой и второй группы товаров, которые были определены в начале. Товары, относящиеся к третьей группе не следует включать в анализ, так как это может повлиять на правильность установления рыночной стоимости.

Ключевые слова: восстановление, маркировка, refurbished, дефект, образцы, повреждения, товар.

ANALYSIS OF PRICE PROPOSALS FOR THE NEW GOODS

O. Syrota

In this article, the issue of setting the market value of the new goods is examined. Inclusion of price proposals for all new goods to the analysis of price proposals results in setting a wrong market value. The new goods category includes many of the goods, which significantly differ by their prices and groundlessly influence on the market value. In fact, these goods are not new but they may be taken by mistake in the analysis of the price proposals.

When carrying out a forensic merchandising examination with a new product, you should carefully check the product, at a price significantly lower. If it is established that it belongs to the refurbished goods, it is impractical to include it for comparison.

Based on the above analysis, we can conclude that in order to establish objectively the market value of new goods, it is necessary to take price proposals for the first and second groups of goods, which were determined at the beginning. Goods belonging to the third group should not be included in the analysis, as this may affect the correctness of the market value determination.

Key words: renewal, marking, refurbished, defect, samples, damages, goods.

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.88>
УДК 343.98:675.621

Людмила Василівна Жиленко
судовий експерт
сектору товарознавчих та гемологічних досліджень відділу
товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності

ORCID 0000-0002-6449-894X
E-mail: vtgebzd@ukr.net

Ірина Михайлівна Новицька
судовий експерт
сектору товарознавчих та гемологічних досліджень відділу
товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності

ORCID 0000-0002-7440-4142
E-mail: vtgebzd@ukr.net

*Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
Міністерства внутрішніх справ України*